

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 118

TELEFON: UREDNIŠTVA: 25-67
OPRAVE: 25-67 in 28-57
POŠTOVALNICA: CELJE, Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN: 11.409

Maribor, torek 28. maja 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Kapitulacija belgijskega kralja

Belgijski kralj Leopold je danes sklenil vdati se in končati vojno proti Nemcem - Belgijska vlada in vrhovno poveljstvo vojske sta se baje kraljevemu sklepu uprta - Položaj trenutno še ni razčiščen

TEKOM DANAŠNJEGA DOPOLDNEVA JE PRISPELA NAJPREJ IZ PARIZA VEST, DA JE BELGIJSKI KRALJ LEOPOLD SKLENIL KAPITULIRATI IN JE POZVAL SVOJO VOJSKO, DA SE VDA. TO PRVO POTRJUJEJO TUDI DRUGE VESTI, KI PA PRAVIJO, DA SE NITI VLADA NITI VOJSKA UKAZU KRALJA LEOPOLDA NE BOSTA POKORILI, AMPAK BOSTA NADALJEVALI BOJ OB STRANI ZAVEZNIKOV. POLOŽAJ V TEM OZIRU Torej še NI RAZJASNJEN. VSEKAKOR JE GOTOVO, DA BI UTEGNIL IMETI SKLEP BELGIJSKEGA KRALJA DALJNOSEŽNASLEDKE ZA NADALJNO USODA V FLANDRIJI OBKOLJENE ZAVEZNIŠKE VOJSKE.

Sporočilo Paula Reynauda

PARIZ, 28. maja. Reuter. Davi ob 8. uri je spregovoril na radiu francoski ministrski predsednik Paul Reynaud. Dejal je, da se angleška in francoska armada od 4. zjutraj borita sami. Belgijski kralj Leopold je namreč sklenil, da se s svojo armado vda. Tako se bosta borila naši oboroženi sili, ločeni druga od druge, prva ob Sommi, druga pa, obstoječa iz Anglezov, Belgijcev in nekaj francoskih divizij pod poveljstvom generala Blancharda, v Flandriji, kjer bo ta vojska prejemala okrepiteve in preskrbo preko luke Dunkerque. Pred 18. dnevi je kralj Leopold zaprosil zaveznike enostavno za oboroženo pomoč. To je storil isti kralj Leopold, ki je vztrajno, navzlic očitni nevarnosti nemškega vpada, odklanjal

od zaveznikov ponujene generalštabne razgovore, tisti kralj Leopold, ki se je krčevito oklepal neke nevtralnosti, ki pa je bila bolj stroga napram nam, kakor na pram nasprotni strani, tisti kralj Leopold, ki ni imel niti besede priznanja za vse naše napore, kako se zoperstaviti nevarnosti, ki je grozila vsem. Belgijska vlada mi je sporočila, da je kralj Leopold napravil sklep o kapitulaciji belgijske armade proti soglasni volji belgijske vlade. Ta sklep nima primere v belgijski zgodovini. Kljub vsemu temu gre naša volja za boj dalje ter bomo stali ob Aisnei in Sommi pod poveljstvom odločnega Weyganda in našega mojstra maršala Petaina, v odločnosti do končne zmage.

Prvi komentar iz Londona

LONDON, 28. maja. Reuter. Komaj so izzvenele besede belgijskega ministrskega predsednika Pierlota sinoči na radiu, s katerimi je povzdigoval odločnost kralja Leopolda, ki se po svetlem vzoru svojega očeta že tri tedne bojuje na

strani svojih čet v Belgiji, je udarila kakor strela z jasnega neba vest o kapitulaciji tistega belgijskega kralja, ki ga je Pierlot sinoči slavil kot rešitelja domovine, moža na svojem mestu in voditelja naroda.

Najbolj krvavi boji v vsej vojni

Po soglasnih poročilih so se bile včeraj v Flandriji strahovite bitke, v katerih je padlo na obeh straneh na stotisoče vojakov

Angleška vojna poročila

LONDON, 28. maja. Reuter. Sinočnja zavezniška komunikacija poročata o strahoviti sili največjega sovražnega napada, toda zavezniki pod modrim vojaškim vodstvom belgijskega kralja Leopolda, ki se bori s svojimi vojniki kakor pred četrt stoletja njegov oče, lorda Gorta, po veljnika angleške ekspedicijske vojske in generalisima Weyganda, ki redno prihaja in odhaja z letalom tudi na to fronto, povsod nudijo sovražniku smotren odpor in mu prizadevajo s svojim najmodernejšim orožjem in nezlomljivim duhom strahovite izgube. Tako so včeraj Nemci z vso silo navalili na levo krilo, kjer stoje Belgijci, ki so jim prišli na pomoč Angleži. Skupna obramba je odbila sovražnega napad ter mu prizadejala občutne izgube. Angleži in Belgijci so na to položaje utrdili. O tem poročata tudi belgijski komunikacije, ki javlja lokalne uspehe po tem napadu, ki se je izvršil 10 milj severovzhodno od St. Thomeja. Najhujši so bili boji pri Courtraiu in pri Valenciennesu. Tam so se zavezniki umaknili na boljše položaje. Boji pa so se bili tudi ob obali med Bruegom in Zeebrugem,

kjer so pretrpeli Nemci strahovite izgube zaradi posega britanske mornarice v boj, ki je streljala sovražniku v bok z morja. Tudi ob reki Aisnei so Nemci začeli z velikim napadom, bili pa so odbiti z velikimi izgubami.

LONDON, 28. maja. Reuter. Poročila, ki so prihajala včeraj iz Belgije v London poročajo o nenehajoči bitki največjega obsega, ki divja ves včerajšnji dan ter nocojsnjo noč v Flandriji. To ni le največja bitka doslej, marveč tudi največje klanje v zgodovini sploh. Angleški vojaški krogi trdijo, da meče nemška vrhovna komanda v ta boj neomejeno število človeškega in vojnega materiala, čisto brez tudi najmanjšega ozira na grozotne izgube. Tudi francoski vojaški krogi so si edini v tem, da niti v vojni na Finskem napadalec ni tako malo varčeval zlasti s človeškim materialom, kakor v največji bitki v Flandriji, ki divja od včeraj dalje. Izid boja je še negotov in ga je treba še počakati. Za enkrat je znamenoval tako na strani zaveznikov kakor na strani sovražnika lokalne uspehe.

Francoska vojna poročila

PARIZ, 28. maja. Havas. Ze 24 ur divja v Flandriji in Artoisu ogromna bitka. Nemško vrhovno poveljstvo je vrglo v boj vse svoje razpoložljive sile. Nevtrami

napada nemška pehota tudi s celimi valopopazovalci cenijo že po 48. urah nemške izgube na 400 do 500 tisoč mrtvih. To potvi pešceve, ki jih zavezniške strojnice

Upor vlade proti kralju

LONDON, 28. maja. Reuter. Čim je belgijska vlada davila ob zori izvedela za nepričakovani sklep kralja Leopolda, da se s svojo armado vda in tako pusti prosto pot nemškim divizijam v trenutku, ki je za belgijsko armado najnepovoljnejši, se je takoj sestala na izredno sejo ter

soglasno sklenila, da Belgija neomajno nadaljuje boj na strani zaveznikov do končne zmage.

LONDON, 28. maja. Reuter. Belgijski ministrski predsednik Pierlot bo danes ob 12.30 spregovoril na radiu. Pričakujejo objave daljnosežnega sklepa.

Nemci sprejeli kapitulacijo

BERLIN, 28. maja. DNB. Nemčija je kapitulacijo belgijskega kralja Leopolda sprejela ter mu odkazala za bivanje grad

nekje v Belgiji. Število belgijske armade, ki jo zadeva ukaz belgijskega kralja o kapitulaciji znaša okoli pol milijona mož.

Sinočnji sklepi vlade

LONDON, 28. maja. Reuter. V belgijskem poslaništvu je imela belgijska vlada sinoči svojo sejo in sklenila, da bo Belgija neomajno nadaljevala vojno z zavezniki, pa naj se zgodi na bojiščih karkoli. Vlada je izdala poziv vsem Belgijcem, ki so ostali doma in onim, ki so po svetu, naj vztrajajo v neomajni veri, da bo njih domovina znova vstala v življenje svobodna in neodvisna. Belgijska vojska bo žela še trumfe svoje težke preizkušnje, v kateri se je žrtvovala za načela pravilnosti in časti, od katerih vsak

Belgijec nikoli ni odstopil. Ista odločitev je bila stavljena belgijskemu parlamentu, ki jo je soglasno sprejel. Belgijska vlada bo vzdržala zvezo z vsemi svojimi državljani, zahtevajoč od njih, naj bodo složni in disciplinirani ter store vse, kar bo terjala od njih domovina. Poziv je vlada zaključila z zagotovilom, da ne bo pristala na mir vse dotlej, dokler se ne prizna neodvisnost, spoštovanje in dostojanstvo svobodne Belgije. Poziv belgijske vlade je bil prečitan v francoskem jeziku.

Nemška vojna poročila

BERLIN, 28. maja. DNB. Vrhovno poveljstvo poroča: V Flandriji in Artoisu so naše čete nadaljevale napade in prostor obkoljevalne sovražne vojske dalje zoževale. Posebno severno od Menina se je posrečil globok vdor v sovražne položaje, in sicer do bližine Yperna. Naše letalstvo je zopet poseglo v boje in olajšalo operacije vojske na kopnem. Glavni napadi so bili izvršeni na ozemlje obkoljene sovražne vojske v Flandriji. Severno od Lensa napadajoče nemške čete so odbile protinapade francoskih kolonialnih čet. Kakor smo že poročali, je po hudih bojih padel v naše roke Calais. Pri Boulogneu je poročnik von Jaworski s svojim tankom zažgal nekega sovražnega rušilca. Proti angleškemu poskusu, rešiti del svojih čet čez Kanal, je nastopilo naše letalstvo ter bombardiralo ona pristanišča, ki so še v sovražni posesti. V Dunkerqueu so naša letala zažgala pristaniške naprave. Na južni fronti ni bilo nobenih posebnih dogodkov. Južno od Sedna je poročnik Müller s svojim tankom uničil pet od 11 sovražnih tankov in poškodoval druge tako, da se

PARIZ, 28. maja. Havas. Sinočnji francoski komunikacije se glasi: Na severu so se nemški napadi nadaljevali zlasti proti belgijskemu delu zavezniških vojsk. Zavezniki so zaznamovali uspehe ob reki Lys. Naše letalstvo je v nizkih poletih obstreljevalo uspešno sovražne kolone. Ob reki Aisnei se je vnel topniški dvoboj. Povsod nam je uspelo obdržati položaje.

PARIZ, 28. maja. Havas. Sinočnji francoski radio javlja, da je Calais trdno v zavezniških rokah, da pa se tam blijejo strahoviti boji, v katere posega uspešno britanska mornarica z morja.

Nemška vojna poročila

BERLIN, 28. maja. DNB. Vrhovno poveljstvo poroča: V Flandriji in Artoisu so naše čete nadaljevale napade in prostor obkoljevalne sovražne vojske dalje zoževale. Posebno severno od Menina se je posrečil globok vdor v sovražne položaje, in sicer do bližine Yperna. Naše letalstvo je zopet poseglo v boje in olajšalo operacije vojske na kopnem. Glavni napadi so bili izvršeni na ozemlje obkoljene sovražne vojske v Flandriji. Severno od Lensa napadajoče nemške čete so odbile protinapade francoskih kolonialnih čet. Kakor smo že poročali, je po hudih bojih padel v naše roke Calais. Pri Boulogneu je poročnik von Jaworski s svojim tankom zažgal nekega sovražnega rušilca. Proti angleškemu poskusu, rešiti del svojih čet čez Kanal, je nastopilo naše letalstvo ter bombardiralo ona pristanišča, ki so še v sovražni posesti. V Dunkerqueu so naša letala zažgala pristaniške naprave. Na južni fronti ni bilo nobenih posebnih dogodkov. Južno od Sedna je poročnik Müller s svojim tankom uničil pet od 11 sovražnih tankov in poškodoval druge tako, da se

je napad ponesrečil. Letalski napadi so bili usmerjeni na letališča okoli Pariza, pomembne naprave južno od Romsa in proti sovražnemu zbiranju čet. Sovražniki so izgubili 73 letal, mi pa jih pogrešamo 15. Pri Narviku so naše gorske strelce zamenjali padalci. Potopljenih je bilo več sovražnih ladij.

BERLIN, 28. maja. Listi komentirajo nemško vrhovno vojaško poročilo, kako so lahki napadalni oddelki uničili neki angleški rušilec in podmornico pri Ostenden in Helderju. Berliner Börsenzeitung poudarja velike uspehe, ki so jih dosegli hitri motorni čolni s torpednimi cevmi. Že v prvih dneh ofenzive so ti motorni čolni potopili dva angleška rušilca in eno pomožno krizarko. Poslej bodo uspehi teh čolnov še večji, ker so se nemške sile približale angleškim lukam. Rokavski preliv je posebno povolen za operacije lahkih in najlažjih pomorskih edinc. Zdaj bo to akcija lahko podprla še težka nemška obalna artilerija. Celotna protiletalska baterija in topovi proti tankom so posegli uspešno v boje proti sovražnim pomorskim enotam.

Termin za vstop Italije v vojno

Po splošni sodbi se bo to zgodilo v prvi polovici meseca junija — Zavezniki ne morejo razumeti postopanje Italije

RIM, 28. maja. Ass. Press. Manifestacije za vojno se po Italiji, posebno v univerzitetnih mestih, nadaljujejo. Šef vrhovnega generalnega štaba fašistične milice je izdal zaradi teh manifestacij dnevno povelje, v katerem izraža svoje trdno prepričanje, da bodo italijanski študentje z vsemi svojimi silami sodelovali pri uresničenju zamisli velikega italijanskega imperija ter osvoboditvi vseh hegemonij in dosegli popolne oblasti nad

svojim morjem. Vsi znaki, ki jih je mogoče opazovati, potrjujejo dalje domnevo, da je Italija tik pred vstopom v vojno, česar tudi eventualni sporazumi z Anglijo ne bodo preprečili. Kdaj se bo to zgodilo, seveda ni mogoče vedeti, zdi pa se zelo verjetno, da v prvi polovici meseca junija. Kot zadnji termin se omenja 12. junij.

RIM, 28. maja. Reuter. V zaveznikiških diplomatskih krogih je po uspehih, ki jih

je dosegla misija odposlanca Greena v Rimu, nerazumljivo, kako je mogoče, da se prav sedaj še množe znaki, ki dokazujejo, da se Italija pripravlja na vstop v vojno na strani Nemčije. Prav tako ne morejo razumeti vse ostrejšega tona italijanskega tiska in odgoditev potovanja italijanskih parnikov v Ameriko.

RIM, 28. maja. Havas. Angleški državljani so dobili nalogo, naj zapuste Italijo.

Vzroki nemških uspehov na zahodu

Zavezniki niso pričakovali, da se bodo Nemci tudi nasproti njim poslužili iste napadalne taktike, kakor so se je na Poljskem

LONDON, 28. maja. Reuter. Vojaški strokovnjak »Times«, ki je znan po svojih izredno točnih analizah položaja, pravi v posebnem članku, da je sedanji položaj na zahodnem bojišču nastal zaradi premoči nemške tehnike. Po vpadu Nemcev v Holandijo in Belgijo je angleška ekspedicijska vojska zasedla postojanke v južnem delu Belgije vzdolž Maase in Namurja ter od tam dalje do Dyle in Antverpna. Nemci so pa izvršili napad iz Dinanta in zasledovali pri tem dva cilja: 1. oddvojiti holandsko vojsko od belgijske, in 2. oddvojiti francosko vojsko od belgijsko-angleške. Dasi se je ta načrt posrečil, še

vedno ni propadlo zadnje upanje, da se bodo odrezane čete pri Valenciennesu vendarle združile s francosko vojsko. Medtem so močne motorizirane nemške čete izvršile predor do obale. Ali je bila tu v strateškem oziru storjena kaka napaka? Pisec pravi, da so bile zaveznikom nemške metode dobro znane iz vojne na Poljskem, da pa niso pričakovali, da se jih bodo Nemci tudi na zahodu poslužili. Proti nemški metodi napada, ki ima tako strašen učinek zaradi letalskih sil, ki lete nizko, spremljajo jih pa tanki, kakor tudi zaradi topništva, ki strelja iz zraka, protibramba ni bila mogoča, tem manj

še, ker so tudi tu intervenirali nemški padalci, ki so povzročili paniko in so zaradi tega morale znatne francoske sile popustiti. Slabost nemške ofenzive pa vidi pisec v tem, ker ima predolgo fronto. Ta ofenziva bi utegnila zaradi tega trajati predolgo in postati Nemcem samim neprijetna. Težkoče se večajo z obeh strani. Boji še niso končani, ampak so šele stopili v kritični stadij. Taktika generala Weyganda bi utegnila povzročiti preokret, toda tudi ako bo ta bitka izgubljena, to še nikakor ne bo pomenilo, da je vojna za zaveznike izgubljena.

Poročila o letalskih bojih

PARIZ, 28. maja. Havas. Zavezniško letalstvo je zadnja dva dneva skoro neprestano v zraku. Zavezniki lovci so zbili zadnje dni povprečno po 100 nemških letal. Računajo, da je doslej uničena ena šestina nemškega letalstva. Zavezniki bombniki neprestano bombardirajo zahodne Nemčijo n po zanesljivih poročilih, ki so dospela po tajnih poteh iz Nemčije, je zbežalo tam na tisoče ljudi iz izpostavljenih mest v okolico. Tako silno in neprestano je zavezniško bombardiranje, ki pa je usmerjeno edino na objekte vojaške vrednosti.

LONDON, 28. maja. Reuter. Letalsko ministrstvo javlja: V minili noči so angleške letalske sile močno bombardirale nemško zaledje v oblasti Rena. Bombardirana so bila tudi sovražna oporišča na letališču v Anversu, Flesingu, Charleroi in Bruslju. Na slednji dve letališči je bilo odvrženih okrog 150 bomb. Letališče v Venlouju na holandski meji so napadli Angleži z nad 150 bombami. Poslopja in druge naprave na letališčih so uničene. Hudo bombardirane so bile železniške proge v Belgiji in zahodni Nemčiji. Več sovražnih kolon na maršu jebilo napadenih.

LONDON, 28. maja. Havas. V angleških odločujočih krogih trde, da so zavezniška letala od 15. do 26. t. m. sestrelila najmanj 1575 nemških letal. Gre tu le za tista letala, za katera je dognano, da so bila uničena. Čese tem letalom dodajo še ona, ki jih je sestrelila francoska protiletalska artilerija, tedaj sodijo an-

gleški strokovnjaki, da so izgubili Nemci v tem času 2000 letal.

PARIZ, 28. maja. Havas. Francosko borbeno letalstvo zadnje dni vedno vidneje stopa v ospredje. Zlasti lovci tipa Devojtine z ognjem svojih strojin in zopičev v niskih poletih uničujejo sovražne kolone.

V FLANDRIJI JE MILIJON MOZ

MOSKVA, 28. maja. Havas. Včerajšnja »Pravda« cenil zavezniško vojsko v Belgiji na 500.000 Belgijcev, 250.000 Angležev, 150.000 do 200.000 Francozov ter na nekaj deset tisoč Holandcev, približno torej na milijon mož ali 50 divizij.

ZAMENJAVA NEMŠKIH ČET

PARIZ, 28. maja. Havas. Zaradi neprestanega francoskega artilerijskega obstreljevanja so Nemci zamenjali čete na česnem bregu Rena z novimi svežimi četami

GLASOVI IZ BERLINA

PARIZ, 28. maja. Havas. Berlinski časnik z velikim poudarkom poročajo o strašni bitki v Flandriji in Artoisu. Značilno pa je, da priznavajo zavezn. vztrajen odpor ter opozarjajo javnost, da zaradi tega ni pričakovati hitrih uspehov.

GLASOVI IZ RIMA

MILANO, 28. maja. Havas. Italijansko časopisje kakor »Popolo d'Italia« in »Corriere Padano« opisujeta trdoživost zavezniškega odpora v Flandriji in one, ki nestrpno pričakujejo zavezniškega zloma, svarita, češ, počasi, počasi, zavezniki bodo vrgli v boj vse neizčrpane rezerve, preden bo prišlo do odločitve.

Nove zmage kitajske vojske

ČUNGKING, 28. maja. Reuter. Vojno poročilo kitajske vojske poroča o nadaljevanju bojev na bojiščih severno od Hupeja in južno od Hunana. Središče bojev je sedaj pri mestu Tsinšan, kjer so kitajske čete v zadnjih dneh zavzele dve važni postojanki ter pripravljajo napad na Tsinšan. Napredovanje kitajske vojske proti Tsinšanu je vlašano po delovanju četnikov, ki so presekali japonske zveze z zaledjem ter na ta način one-

mogočili dobavljanje bojnega materiala in življenjskih potrebščin. Položaj kitajske vojske na južnem Kitajskem je sploh vedno boljši. Boji okoli Kantona se nadaljujejo. Severnovzhodno od Kantona je dosegla kitajska vojska veliko zmago. — Južno od Kantona se je uprlo 230 kitajskih vojakov izdajalske nenklnske vlade. Vojaki so pobili 18 japonskih častnikov in prešli s polno opremo na stran Kitajcev.

BOLGARSKI BORCI IZ SPANIJE

SOFIJA, 28. maja. DNB. Poslanec Polakov je predložil parlamentu predlog zakona, naj se vrne državljanstvo vsem tistim Bolgarom, ki so se udeležili španske državljanske vojne. Ča se ta zakon sprejme, se bo vrnilo v Bolgarijo nad 1000 borcev, ki so se borili na strani republikanske španske vojske.

D'OMERSON POSLANIK V VATIKANU

PARIZ, 28. maja. Havas. Za francoskega veleposlanika pri Vatikanu je bil imenovan Vladimir d'Ormesson, glavni urednik pariškega »Figara«, za francoskega poslanika v Švici bivši veleposlanik v Moskvi in Berlinu Coulonde, za veleposlanika v Madridu pa Fergusson.

Angleški odposlanec na poti v Moskvo

LONDON, 28. maja. Reuter. V gospodarskih pogajanjih med Veliko Britanijo in Sovjetsko zvezo so se uvodne priprave toliko razčistile, da je bil odposlan v Moskvo kot posebni pooblaščenec angleške vlade sir Stafford Cripps. Cripps je že odpotoval iz Londona in ja na potovanju v Moskvo.

LONDON, 28. maja. Reuter. Včeraj popoldne jed sovjetski veleposlanik Majski izročil zunanjemu ministru loru Halifaxu noti svoje vlade, v kateri ta načelno pristaja na ponudbo angleške vlade in je sir Stafford Cripps že odpotoval v imenu angleške vlade v Moskvo.

LONDON, 28. maja. Reuter. Jutranji listi poročajo z velikim zanimanjem o potovanju angleške trgovinske misije v Moskvo. »Times« pišejo, da je vlada s tem pokazala iskreno voljo za sporazum. List je mnenja, da je radikalna izprememba ruske zunanje politike prešla preko vseh romantičnih iluzij, vendar so v okviru te politike nekatera praktična vprašanja, s katerimi se lahko dovedejo angleško-ruski odnosi v sklad. Posmatrajč pod tem vidikom obnovitev trgovinskih pogajanj, je treba angleški korak v Moskvi le pozdraviti.

SOVJETSKA DELEGACIJA ZA BEOGRAD

BUKAREŠTA, 28. maja. Havas. Na čelu sovjetske delegacije, ki je napovedana za prihodnji teden v Beograd bo stal sovjetski poslanik v Bukarešti.

NOVI ANGLEŠKI POVELJNIKI

LONDON, 28. maja. Reuter. Sinoči so bili na vodilna mesta vojske imenovani general Haining za namesništva poveljnika imperijskega generalnega štaba, general Jackson, za poveljnika zapadne komande ter general Pagett.

AMERIKA ZA ŽRTVE

CARACAS, 28. maja. Havas. Zunanji minister Venezuela je naslovil na vse ameriške narode apel za pomoč žrtvam sedanje vojne. Prispevati je treba čimveč za Rdeči križ. Poziv je napravil povsod po Ameriki globok vtis.

IZVOZ LETAL IZ AMERIKE

WASHINGTON, 28. maja. Reuter. Izvoz letal iz USA se je v aprilu dvignil na 22 milijonov dolarjev, kar pomeni da je neznatno večji od izvoza v prejšnjih mesecih.

POROČILO WEYGANDA

PARIZ, 28. maja. Havas. Ministrski svet je na včerajšnji seji poslušal poročilo generala Weyganda. Paul Reynaud bo dal danes izjavo preko radia.

ROOSEVELT ZA VEŽBANJE PILOTOV WASHINGTON, 28. maja. Reuter. Roosevelt je predložil kongresu nov predlog za odobritev kredita 32 milijonov dolarjev za izvežbanje pilotov trgovinskega letalstva.

AMERISKI IZVOZ

WASHINGTON, 28. maja. V aprilu je bilo izvoženega iz USA blaga v skupni vrednosti 324 milijonov dolarjev. V istem aprilu je šlo iz USA za 231 milijonov dolarjev blaga.

IZ FRANCOSKE DIPLOMACIJE

PARIZ, 28. maja. Havas. Poslanik v Bukarešti je imenovan za poslanika v Buenos Airesu.

FOTIC PRI SAMNERJU WELLESU

WASHINGTON, 28. maja. Havas. Pomočnik zunanjega ministra Samner Welles je sprejel angleškega poslanika lorda Lothiana in jugoslovanskega poslanika Fotiča.

IZJAVA MINISTRA HULLA

WASHINGTON, 28. maja. Havas. Na današnjem sestanku z novinarji je minister Hull dejal, da ameriška vlada proučuje vprašanje sodelovanja z Rdečim križem in drugimi humanimi društvi, da bi se čimprej organizirala pospešena pomoč belgijskim in francoskim beguncem.

AMERISKI POSLANIK V KANADI

WASHINGTON, 28. maja. Reuter. Roosevelt je določil za poslanika USA v Kanadi Pierponta Mofata, šefa oddelka za evropska vprašanja pri zunanjem ministru. Mofat je tudi spremljal Samnerja Wellesa na potovanju po Evropi.

POZIV INDIJSKEGA PODKRALJA

CALCUTA, 21. maja. Reuter. Indijski podkralj je po radiju pozval indijski narod, da je ura taka, da je treba pozabiti na vse razlike in na vse prepire. Pozval je indijski narod, naj pomaga zaveznikom, če si hoče zavarovati bodočnost.

Sovjeti bodo spoštovali madžarsko nevtralnost

BUDIMPEŠTA, 28. maja. United Press. Sovjetska vlada ju uradno obevstila madžarskega poslanika v Moskvi, da bo Sovjetska zveza v vsakem primeru strogo spoštovala madžarsko nevtralnost.

ZA PRESKRBO ANGLIJE

LONDON, 28. maja. Minister za letalsko produkcijo, lord Beaverbrook, je ustal poseben odbor za nabavo strojev vseh vrst v USA. Minister za prehrano lord Woolton je razdelil vso Anglijo na 800 okrajev s prav tokliko skladišči, kjer bo shranjeno maslo, margarina, sladkor in moka. Na ta način bo vsak okraj za primer eventualne blokade ob priliki even titalne invazije za več mesecev preskrbljen s hrano.

VELIKI NAPONI KANADE

OTTAWA, 28. maja. Reuter. Ministrski predsednik Mackenzie King je včeraj v parlamentu objavil, da je bila ustanovljena nova strelska organizacija poleg predčerašnjim ustanovljene veteranske garde. Prav tako se nadijujejo prijave za tretjo kanadsko divizijo, ki bo poslana v Anglijo. V pilotsko pripravljano šolo bo sprejetih 5000 pripravnikov. Tovarne so uvedle 24 urno delo. S temi ukrepi se bo povišala oborožena sila za nadaljnjih 40.000 mož.

NEMCI ZAVRAČAJO TUJE VESTI

BERLIN, 28. maja. DNB. Nemški listi se bavijo s tujimi vestmi, ki s prozornim namenom širijo novice o nemških grozodejstvih v zasedenem ozemlju. Nasprotnik hoče s tem samo izkoristiti nepoučene ljudi za svoje namene, ker vidi v kakšno zagato je potegnil Belgijo. »Berliner Börsenzeitung« prinaša nasprotno vest, kako pobijajo sovražniki njihove ujete letalce, kar je grda kršitev mednarodnega prava. Maršal Göring je za vsak tak primer podvzel potrebne korake. Nasprotniki menijo, da bodo prav kakor 1914 dvignili ves svet proti Nemčiji in prišli tako do poceni zmage. Toda, danes je Nemčija močnejša od njih tudi glede vojnih sredstev.

RUSKO-SVEDSKA POGAJANJA

MOSKVA, 28. maja. Havas. Trgovinska pogajanja med Švedsko in Sovjetsko unijo uspešno napredujejo ter je pričakovati vsak čas podpisa pogodbe.

DELAŠTVO V AMERIKI

WASHINGTON, 28. maja. Reuter. Senat je sprejel predlog zakona o zavarovanju 10 odst. tujega delaštva v industriji v primerih, kjer primanjkuje domačih moči.

Mariborska napoved: Prevladovalo bo oblačno vreme. Možnost kratkotrajnih krajevnih neviht. Včeraj je bila najvišja temperatura 21,8, danes najnižja 11,0, opoldne 20,5. Padavin od včeraj 5,5 mm.

Novice

Meje ne tvorijo kamni, ampak živi mejniki

Čim trdnější bodo ti mejniki, tem kremenitejša bo naša varnost in nevtralnost

Stiki zaledja s prebivalci naših obmejnih vasi so posebno v teh težkih časih silno velike narodne in tudi kulturne važnosti. Obmejno prebivalstvo je osamelo na naših narodno izpostavljenih postojankah, večkrat zelo izpostavljeno vplivom, zato morajo postati stiki med temi našimi ljudmi in zaledjem čim prirčnejši in pogostejši, kajti ti ljudje so naša predstraža. Zavedajmo se, da mejo ne tvorijo oni kameniti mejniki, belo pobarvani in numerirani, ampak mejo tvorijo naši živi mejniki, naši obmejni prebivalci. Čim trdnější bodo ti mejniki, tem kremenitejši in močnejši bo odpor. Od te odpornosti je odvisna tudi varnost zaledja, zato mora zaledje posegati čim pogosteje te žive mejnike in jih vzpodbujati v ljubezni do domovine in jim tudi pomagati v moralnem in materialnem pogledu. Posebno je treba pomagati onim malim mejnikom, ki rastejo, ki se razvijajo in bodo nekdo nastopili mesto svojih sed. očetov in mater. Ti mladi mejniki so naša mladina, kateri moramo nuditi vse, da bo res lahko posejala šola in se tam vzgajala v pravem narodnem duhu v zavedne Slovence in Jugoslovane.

Te naloge se zaveda naša narodna družba sv. Cirila in Metoda s svojimi številnimi podružnicami.

Na Telovo popoldne je priredila ljubotemska podružnica CMD lep krožni izlet v Prekmurje.

33 članov in članic iz Ljutomera in Križevcev se je odpeljalo z velikim avtobusom mariborske mestne občine na naše obmejne postojanke. Prva postaja je bila v Cankovi, kjer so si udeleženci ogledali razne znamenitosti, posebno pa krasno novo šolo kralja Petra II., ki je ponos vsega Gornjega Prekmurja. Lepa in zanimiva je bila vožnja po ravnini, od Cankove naprej pa se začne teren vzpenjati in tako pridemo na Goričko, ki nudi človeku res pravi razgled na vse strani. V vasi Perutoči na Sv. Heleni so Ciril-Metodarji bili pristrčno sprejeti. Pred šolo se je zbralo nad 400 ljudi, mladine in odraslih. V imenu tamošnjih podružnic je pozdravil vse šol. upravitelj Poredoš Stefan, ki je vsem želel dobrodošlico, mala deklica pa je pozdravila vse v imenu mladine, katere se je pod vodstvom učiteljstva zbralo mnogo od blizu in daleč, in izročila predsedniku g. dr. Cirilu Porekaju iz Ljutomera lep šopek cvetic v narodnih barvah in trobojničnih trakih. Lep govor je nato imel učitelj gospod Lovšin iz Ljutomera, ki je vzpodbujal navzoče k slogi in ljubezni. S pesmijo »Hej Slovane, ki so jo zapeli vsi, je bil ta lep sprejem končan. Deca je bila

obdarovana s pecivom, šolskimi potrebščinami, odrasli pa s knjigami.

Od tu so krenili preko Slavičev proti Gor. Lendavi, kjer so si ogledali velikanski starinski grad in od tod po kratkem odmoru proti Trtkovi vasi do Srebnega brega, ki je najvišja točka Prekmurja.

Nadaljnja pot je vodila preko Petrovcev na Vodonce, kjer je bilo drugo obdarovanje mladine. Zopet so dobili pecivo in šolske potrebščine. Poudariti moramo še, da je naše prekmursko učiteljstvo res pravi narodni pionir in zasluži vso podporo pri težkem delu. Skupno je bilo razdeljenih vsej mladini 320 kosov najrazličnejšega peciva, mnogo zvezkov, svinčnikov, peres, radirk in drugih potrebščin, odraslim pa razne lepe povestne in druge knjige.

Preko Mačkovec, Murske Sobotne, Veržeja in Mote so se naši Ciril-Metodarji vrnili v svojo priročno metropolo. S seboj so prinesli polno novih vtisov o lepotah Prekmurja, o tamošnjih poljih, šumnih gozdovih in vinogradih ter o tamošnjem življenju ljudi in njih folkloru. Marsikdo je rekel in izrazil željo, da se morajo taki izleti ponoviti še večkrat, tako da homo popolnoma spoznali našo slovensko zemljo, za katero so se borili naši borci in katero ne smemo pustiti zapuščeno, ampak jo do potankosti spoznavati. -Var-

Ljubljana

Slovenski časnikarji pod lastno streho

Slovenski časnikarji, organizirani v društvu »Jugoslovansko novinarsko združenje, sekcija Ljubljana«, so v zlatrajnem in smotrnem delu za svoje moralne in materialne stanovske interese dosegli lep uspeh, da imajo zdaj že tudi svoj lastni dom. V ta namen pod imenom »Novinarski dom« ustanovljena stavbena in gospodarska zadruga je ku-

pila od banke Slavije (ki si je medtem zgradila novo palačo v sosesčini Nebočičnika) njeno prejšnjo hišo v Gosposki ulici št. 12 (zraven novega poslopja univerzitetne knjižnice) in jo prenovila ter preuredila za svoje poslovne oziroma društvene potrebe, deloma pa se bodo tu lahko nastanili tudi drugi klubi in ustanove prosvetnega značaja.

Sončno vreme

se nam obeta za prve dni meseca junija. Vremenoslovci računajo s tem, da se bo v prihodnjih dneh vreme obrnilo in bo prenehalo sedanje deževno vreme, ki se je letos zakusilo v maj. Slovensko planinsko društvo računa z napovedjo leppega vremena ter priredi v soboto in nedeljo 1. in 2. junija izlet v Bohinj in na Komno. Planinci, ki se zanimajo za ta izlet, naj se takoj prijavijo v pisarni SPD v Ljubljani na Aleksandrovci cesti, ker je treba vsaj dva dni prej naročiti avtobus in preskrbeti prenočišča v Domu SPD na Komni. V soboto, 1. junija odpelje avtobus iz Ljubljane izpred evan-geljske cerkve ob 15. uri. Še tega dne zvečer bodo izletniki v Domu SPD na Komni. V nedeljo sestopijo izletniki mimo Črnega jezera čez Komarčo v »Zlatobor«. Člani SPD, prijavitelje se nemudoma in poslužite se ugodne prilike.

»Letalski napad... Varujmo se!« je naslov belordeče brošure, ki jo je sestavil inž. Franc Dolenc, gasilski inspektor in banovinski instruktor za obrambo pred letalskimi napadi, in jo je sedaj po nalogu mestnega zaščitnega urada izdal mestni tiskovni referat. Tudi najpreprostejšemu človeku razumljivo besedilo brošure je po zgledu katekizmov sestavljeno iz vprašanj in odgovorov, da bo prav vsakdo lahko poučen splošno o pasivni zaščiti. Mestni zaščitni urad bo to preprosto brošuro razdeljeval popolnoma brezplačno. Zato so vabljivi vsi hišni posestniki in vsi obvezniki pasivne zaščite ter sploh vsi obvezniki pomožne vojske, naj pridejo po to poučno knjižico v pisarno zaščitnega urada, soba št. 43. v I. nadstropju desne hiše magistrata na Mestnem trgu, kjer je spodaj prodajalna mestne elektrarne.

O ljubljanskem reševalnem avtu so listi poročali, da se je ponesrečil v Hotiču pri vožnji nekega šolarja, obolelega za kužno otrplostjo tilnika. Ker pa ljubljanska mestna reševalna postaja izven območja mestne občine ljubljanske sploh ne prevaža nalezljivih bolnih, se ta nesreča ni mogla pripetiti mestnemu reševalnemu avtomobilu. Znano pa je, da na deželi drž. higijenski zavod s svojim avtomobilom prevaža nalezljivo bolne. Torej je mogoče ta avto zadela nezgoda.

Radi dekleta sta se sprla v Markovcu pri Varaždinu Stjepan Kranjčec in Mijo Ptičar. Kranjčec je svojega rivala počakal na cesti, da bi ga pretepel. Ptičar je potegnil nož ter ga na mestu usmrtil.

Zavistni sosedi so nagovorili brate Svrakle v vasi Rizmanoviči, ki so živeli v skupni zadrugi, da naj si imetje razdelijo. Bratje so se dali pregovoriti. Pri delitvi je nastal spor, v katerem so zgrabili za nože in sekire. Eden izmed njih je že umrl, ostali trije so teže ranjeni.

Ptuj

p V Budini pri Ptujju pogrešajo že od pretekle srede posestnika Ljilka Alojza. Domači menijo, ker se je večkrat v duševni zmedenosti pripravljval na samomor, da se je utopil ali obesil. V sredo zvečer ga je nekdo videl sprehajati se ob Dravi. Zaman je ves trud, da bi ga kje izsledili.

p V gimnaziji je razstava dijaških risb, katere bo trajala do 29. maja.

p Iz bolnišnice. Posestnika Belega Konrada iz Sv. Urbana je napadel neznanec iz zasede in mu z nožem zadal resne poškodbe. Zidar Čuček Alojz iz Sv. Tomaža pri Ormožu je padel s kolesa in si zlomil nogo.

p Toča. Včeraj se je sredi popoldneva nebo nad Ptujem naglo stembilo. Vila se je silovita ploha, med katero je padala tudi debela toča. Poklestila je mladje.

p Občni zbor »Vzajemnosti«. Nedavno je ptujška »Vzajemnost« polagala letni obračun svojega dela. Iz odsekovih poročil je razvidno, da so poedinci vložili za dvig delavske kulture in vzajemnosti mnogo truda in požrtvovalnosti. Odbor se je osvežil z mladimi obetajočimi močmi.

Ne pozabi naročnine!

Najdražje, kar imamo, so naši otroci

Letošnji otroški dnevi so posvečeni zaščiti matere in otroka

S pojavom vojne v Evropi je bilo delo za zaščito otrok postavljen pred novo nalogo: obvarovati mladino pred vsemi tistimi grozotami, ki jih neizbežno prinaša vsaka vojna. Mladina predstavlja za vsak narod in vsako državo največjo vrednost. Brez nje ni bodočnosti, ni življenja, brez nje je vsaka zmaga brezpomembna.

To vrednotenje otroških življenj je postalo toliko večje in močnejše, kolikor popolnejše je postalo spoznanje, da predstavlja današnja moderna vojna totalitarno vojno, v kateri bodo enako prizadeti vsi, tisti, ki bodo na fronti branili postojanke, kakor njih žene v zaledju, ki bodo varovale dom in otroke. Žene in otroci doma bodo trpeli še bolj, saj je največja zločinstvenost modernih napadalcev v tem, da uničijo svojih žrtvi to, kar ji je najdražje — matere in otroke, njen temelj in njeno bodočnost, da na teh razvalinah ustvarijo sebi blagostanje in oblast.

Vse kulturne evropske države, ki se zavedajo dolžnosti in odgovornosti do svojih najmlajših generacij, so pri organiziranju pasivne obrambe posvetile največjo pozornost organiziranju zaščite otrok in mater za slučaj vojne. Jugoslovanski Uniji za zaščito otrok, ki je v smislu Pravilnika

o zaščiti pred napadi iz zraka, Postopek za zaščito otrok, postala pomožni organ vseh državnih, samoupravnih in občinskih oblasti na področju zaščite otrok tako v miru, kakor v vojni, je bila naložena naloga, da s svojimi krajevnimi odbori in vsemi organizacijami, ki se bavijo z zaščito otrok pripravi vse, kar je potrebno za evakuacijo otrok za slučaj vojne opasnosti. V sodelovanju s pristojnimi oblastmi organizira Unija tečaj za prostovoljne sodelavce v otroških zavetiščih, prireja popularna predavanja, daje navodila in podporo za ustanavljanje otroških ustanov, za organiziranje otroških naselij v tujih družinah, poleg tega pa sestavlja tudi sezname otrok, ki bi v slučaju vojne padli pod javno zaščito. Z imenovanim Pravilnikom o zaščiti otrok za slučaj vojne je bila Uniji naložena tudi dolžnost, da se pobriga za materialna sredstva, da bi se izvedla akcija za zaščito otrok, bodisi v miru, bodisi v vojni.

Da bi mogla Unija doseči kar najboljši uspeh, prireja vsako leto otroške dneve.

Otroški dnevi, ki so do sedaj imeli velik narodni pomen v pogledu populariziranja otroške zaščite med najširšimi sloji, so v tekočem letu vsled težke mednarod-

GAYERJEV čaj za čiščenje krvi

Znano je, da vsebujejo mnoge planinske rastline in korenine za kri čisteče snovi. — Gayerjev čaj za čiščenje je sestavljen iz svežih in najboljših planinskih rastlin. — Priporoča se spomladi in jeseni napraviti kuro s tem čajem, ki vam razčisti kri in osveži telo. — Izdeluje lekarna: Mr. L. GAYER, ZAGREB, liica 79.

DELO NA DRŽAVNI CESTI V VELIKI NEDELJI SE BO USTAVILO

Nedavno so začeli popravljati državno cesto, ki pelje iz Ptuja preko Velike Nedelje in Ormoža. Cesta je imela zelo strme klance in ostre ovinke, tako da je bila preureditev nujno potrebna. Delo se bo v četrtek ustavilo zaradi pomanjkanja kredita. Delo bi se na vsak način moralo nadaljevati saj je cesta malone cela skopana a promet je iz dneva v dan večji.

SLOVENJGRADec SE PRENAVLAJA

Bliža se poletje in z njim letovišarska sezona. Vse se preureja in med drugim tudi postajališče, katerega ureja občina. Pred dnevi so dogotovili zadnja dela in tako je postajališče v novi barvi vse lepše. Zelja prebivalstva pa bi bila, da bi postajališču primerno uredili tudi postajo, katera ni v čast mestu.

o V Slovenjgradu sta se poročila Tinka Krajnc, notarska uradnica in bivša načelnica Sokala iz Marenberga in znani sportnik Čajko Vinko iz Slovenjgradca.

o Grajski kino v Murski Soboti predvaja v četrtek, petek in soboto vefilim »Hotel Imperial«, v nedeljo, ponedeljek in torek pa film »Kavalirji čardaša«.

o Voli so se splašili posestniki Frančiški Potočnikovi iz Bukovice v Selski dolini. Ko je vol z vsjo silo stisnil k drevesu ter jo težko poškodoval.

NEURJE NAD ORMOŽEM

Včeraj popoldne je nastala nad Ormožem in okolico grozna nevihta. Med bliskom in gromom je padala toča malone pol ure neprenehoma. Po končanem neurju so posestniki žalostno gledali na uničene setve. Tudi jablane, ki so najlepše cvetele, so popolnoma uničene, tako da bo pridelek letos zelo slab.

Celje

Slaba sadna letina

Kljub temu, da smo imeli tudi v celjskem okolišju minulo leto izredno obilno sadno letino, je letos drevje vseh sadnih vrst lepo cvetelo. Pričakovati je bilo, da bo tudi letos sadja dovolj. Sedaj pa se je pokazalo, da je neprestano deževje močno škodovalo cvetju. Sadni nastavki odpadajo in skoro nič ne ostane na drev-

c Mestno gledališče. Drevi ob 20. se vsi udeležimo slavnostne predstave. V počast polkovne slave 30. celjskega pešpolka uprizorijo ljubljanski Foersterjevo opero »Gorenjski slavček«.

c Precejšnje množino spomladanskih gob-jurčkov je bilo včeraj videti na celjskem trgu. Mali krožnik gob so prodajali po 4 do 5 dinarjev.

c Umrla je v bolnišnici 70 letna preužitkarica Cviki Ana iz Zgornje Ložnice pri Zalcu.

c Tat ga je s sekuro udaril po glavi. Neki Franc Jager je hotel v nedeljo, 26. t. m., v Lažah pri Dramljah pri posestniku Križniku izvršiti tatvino. Posestnikov sin 25 letni Franc Križnik je tatu preganjal, ta pa ga je s sekuro udaril po glavi. Križnika so oddali v celjsko bolnišnico.

c Tovorni avto je trčil v voz. 47 letni hlapec Ivan Zabukovnik iz Letuša pri Braslovcah je peljal z blagom naložen voz iz Celja. V Letušu je voz dohitel neki tovorni avto in trčil vanj. Pri tem je Zabukovnik padel pod voz in si zlomil nogo. Oddali so ga v celjsko bolnišnico.

c Cirkularka je zmečkala prsto na levi roki 16 letnemu delavcu Francu Haložanu iz Prelog pri Smarju pri Jelšah.

c Razne nesreče. 52 letni posestnik Anton Stemenšek iz St. Ilja pri Dramljah je padel z voza in si zlomil roko. — 15 letna kuhinjska pomočnica Veronika Zupanek iz Socke pri Novi cerkvi je padla s kolesa in si zlomila roko. — 19 letni sin preužitkarice Karel Dobovišek iz Krajncič pri Sv. Juriju je padel in si zlomil r. g. o.

Maribor

Pred otvoritvijo kopališča RK v Studencih

... Šumi, šumi Drava in občuduje delo pridnih delavskih rok. Tam pred prvim ovinkom pod Mariborskim otokom so pridne roke delavcev, večinoma prostovoljcev Rdečega križa, ustvarile nekaj, kar je higiensko in estetično hvale vredno, opremlje so poletno kopališče Rdečega križa.

Prostor je dovolj velik za studenske razmere, lepo ograjen in urejen. Lesena stavba okrepčevalnice in kabin je snažna, čedna in praktična. S svojo svetlo rumeno barvo in z živo rdeče pleskanimi polkami že od daleč vabi goste v zeleni objem dravske obale. Od sveže vode do zdravega zraka, toplega sonca, peska in mehkih dravskih valov je vse na razpolago dragim gostom Rdečega križa. Opremljena je tudi okrepčevalnica, kjer bo oskrbnik, mlad, vedno prijazen gosp. Za lažnik s svojo gospo ljubezljivo in poceni postregel mladim in odraslim obiskovalcem.

Tiho otvoritev kopališča pripravlja Rdeči križ za 2. junija popoldne, slovesna javna otvoritev pa bo teden dni pozneje.

Kopališče hoče nuditi svojim gostom sonce, zrak in vodo. Rodila ga je misel, da mora skrbeti za zdravje delavskega predmestja, zlasti delavske mladine. Vsako dobičkarstvo je načeloma izključeno, z vstopnino in dohodki okrepčevalnice bodo kriti le režijski stroški in investicije, zato so cene za naše dni nizke. Vpeljane bodo sezonske, mesečne, tedenske in dnevne karte. Člani Rdečega križa in člani PRK imajo viden popust. — Dnevna karta z uporabo kabine stane za odrasle nečlane 2 din, za člane R. križa 1.50 din, deca plača 50 para, člani PRK

le 25 para. Za ta denar so na razpolago obiskovalcem vse naprave kopališča, za deco je poskrbljeno tudi potrebno nadzorstvo. Tedenske, mesečne in sezonske karte so seveda sorazmerno cenejše. Sezonska karta za okroglo 90 dni stane za odrasle člane 40 din, za nečlane 50 din, za deco podmladkarje 25 din, za ostalo deco 30 din.

Odbor društva se je lotil pravega človekoljubnega dela, zato prosi, zlasti naše dobre Studenčane, za vsestransko razumevanje in dobrohotno podporo.

Tomšičev dvojni spominski dan

Tam, kjer je še lani na dan 26. maja — dan rojstva in smrti Antona Tomšiča — vzbujal pozornost v oklepu obrobljen, z zelenjem in rožami prerasel grob, se je letos na ta dvojni spominski dan pojavil sveži grob, posut z belim cvetjem, ob straneh pa obrobljen z zelenjem. To — izrednemu slučaju primerno nadomestilo za nekdanji grob, je pre-

skrbel novi pokopališki paznik g. Trinker in njegova žena. dolgoletni skrbnik Tomšičevega groba pa je položil velik krasen venec z jugosl. trobojnico. To tiho praznovanje dvojnega spomina na Antona Tomšiča je posamezne obiskovalce opominjalo, da se pod tem začasnim, v tej zemlji še vedno nahaja že z zemljo združeno srce velikega pokojnika.

Uspehi Protituberkuloznega tedna

Navzlic resnim časom, ki jih preživljamo, so se posamezne akcije mariborske Protituberkulozne lige močno in povoljno razgibale. V svrhu dosege čim večjega uspeha raznih zbirk, sta iz naklonjenosti in prijaznosti prevzela nabiranje sredstev pri tovarnarjih in industrijih ga. Hutterjeva, soproga tovarnarja in dr. Josip Tomišek gimn. direktor v pokoji, in dosegla sledeči uspeh: Firma Hutter in drug 7.700 din, August Erlich 5.000, Karl Thoma 2.000, Marko Rosner 1.000, Jugosvila 1.000; po din 500: tiskarna sv. Cirila, tovarna Ludvik Franz, tov. R. Ježek, tovarna Viljem Freud, tovarna Zlatorog, Splošna stavbena družba, elektrarna Fala in tovarna Zelenka; — tovarna Mirim din 300, tov. Wögerer din 320, tvrdka Reich 150, in št. Franc Swaty 100; Mariborska livarna — Peng 150.

Elize Wögerer din 200, Andrej Supanc 100, Viktor Glaser — Ruše 100, Ferdo Potočnik 100, tovarna za dušik Ruše 500, Derwuschek 100, E. Pogačnik Brezno 100, Zelenka & Comp. 220, Pinter Anton 100, tt. R. Kiffman 200.

Pravo razumevanje pa so pokazali tudi gg. mariborski lekarnarji, ki so na osebno pobudo zdravnika šefa g. dr. Sekule darovali po din 1.000: lekarna Vidmar, Minařik, Albaneže in König. Po din 500 so darovali lekarna Savost in Rems. Vnapot din 250. Vsem darovalcem prav iskrena hvala. Zahvaljujemo pa se istotako članom deputacije ge. Hutterjevi, ravnatelju g. dr. Tomišku in zdravniku-šefu g. dr. Sekuli za njihovo požrtvovalno delo.

Protituberkulozna liga v Mariboru.

Stavka stavbinskih delavcev v Mariboru

Kakor v Ljubljani tako so pričeli tudi v Mariboru stavbinski delavci mezdno gibanje. Zahtevajo povišanje mezd za 1 din na uro na podlagi mezd, ki so bile določene po lanski kolektivni pogodbi. V soboto je izvršilo stavbinsko delavstvo glasovanje za ali proti stavki. Za stavko se je izreklo 90% vseh delavcev, proti stavki 8%, 2% pa sta se glasovanja vzdržala. Na podlagi takšnega izida glasovanja so stopili vsi mariborski stavbinski delavci v stavko. Zbirajo se pred Delavsko zbornico, kjer je vodstvo stavke. Nekaj delavcev pa je zasedlo stavbe in pazijo na stavkokaze. Stavko vodijo vse štiri delavske organizacije, in sicer Narodno strokovna zveza, Zveza združenih delavcev, Jugoslovanska strokovna zveza in ZZveza gradbenih delavcev.

VEOM V LEKARNO

Pomoči je neznani storilec iz hodnika vdrl s ponarejenimi ključi v lekarno Pri Angelu varuhtu na Aleksandrovi cesti 33. Vlomilec se je lotil ročne blagajne, vendar se mu ni posrečilo, da bi jo odprl. Zato je prebrskal vse predale in odnesel 600 din gotovine, precej toaletnega mila in zobnih krem. Skupna škoda znaša okoli 1300 din.

m Poroka naše primadone. V soboto se je v Ljubljani poročila primadona mariborskega gledališča gdč. Jelka Igljeva z inž. Adolfom Zimermanom iz Ljubljane.

m Premeščenihi je bilo te dni 64 delavcev iz mariborskih železniških delavnic v delavnice v južnih krajih naše države.

m Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani ima to nedeljo občni zbor ob 10. v dvorani Zadrufne gospodarske banke v Mariboru.

m Samo tri dni tedensko bo zaradi pomanjkanja surovina obratovala mehanična tvornica svilenih izdelkov Thoma & Co.

m Huda nesreča v tovarni. V bolnišnico so pripeljali 51 letnega delavca Ivana Beraniča, ki mu je pri eksploziji v tovarni bakra v Slov. Bistrici razpočel stumini obrižgal obraz, prsa, roke in noge.

Po lanski kolektivni pogodbi se deli Slovenija na pet mezdnih razredov. V prvem je Ljubljana, Maribor pa spada v I. b razred. Doslej so veljale te-le mezde za stavbinske delavce: zidarji in tesarji po 3 letih končane učne dobe na vsaki stavbi ena tretjina 5.50 din na uro, ena tretjina 5.75 din in ena tretjina 6 din na uro. Zidarji in tesarji, katerim še ni potekla triletna doba od učne dobe dobijo: prva tretjina 4.75 din, druga tretjina 5 din, tretja tretjina pa 5.25 din na uro. Sedaj zahtevajo povišanje za 1 din na uro. Za ljubljanske in mariborske stavbinske delavce se je zavzel ban dr. Natlačen. V Mariboru stavka okoli 600 delavcev.

Spomnite se CMD!

m Vojni dobrovoljci, včlanjeni v okrajni organizaciji, so imeli te dni občni zbor v Narodnem domu. Ljubljanske tovariše sta zastopala dr. Turk in g. Jeras. Zborovanje je vodil predsednik g. Grčar, ki je obširno poročal o društvenem delovanju. Zanimiva so bila tudi poročila tajnika Mr. ph. Puksa, blagajnika Zeleta ter inž. Vidica. Pri volitvah so bili izvoljeni gg. Grčar za predsednika, B. Bogačnik za podpredsednika, Puks za tajnika, Spanger za blagajnika, F. Peric, R. Lenard in A. Zele za odbornike.

m Lepo odhodnico so priredili številni prijatelji in zastopniki narodnih organizacij v Kraljevo premeščenu inž. R. Djordjeviću v studenskem Sok. domu.

m Ljudska univerza vabi člane in prijatelje na občni zbor, ki bo v sredo, 29. t. m., ob 20. v predavalnici Ljudske univerze na Slomškovem trgu.

m Ukradeno kolo. Nekdo je včeraj z Rotovškega trgu ukradel zasebnemu uradniku Rihardu Bizjaku kolo „Steyer“ z ev. števil. 27373.

m Vrat si je prerezal 39 letni Franc Žuran iz Zavrča pri Ptuj. Zdravi se v bolnišnici.

m Konj je branil v čelo 28 letnega posestnika Franca Lerčnika od Sv. Benedikta in mu ga razbil.

m Z motorja je padel na Tezmem 30 letni pečarski mojster Anton Rajšp in si zlomil desno nogo.

Obvestilo uprave

Čenjeni naročniki v večjih krajih dobivajo »Večernik« po raznašalcih, drugod po pošti, deloma po avtobusih, deloma pod rdečo pasico za prevzem na dotični železniški postaji.

Kdor plačuje naročnino po pošti, dobi vsak mesec poštno položnico ali ček. Naročnina mora biti redno plačana vsaj za en mesec vnaprej! Položnica je razmeroma draga tiskovina, zato jo je treba shraniti in tudi čimprej porabiti, ne pa zavreči! Mnogi zahtevajo, da jim jo naj pošljemo posebej kot tiskovino. S tem povzročijo sebi in upravi lista večinoma nepotrebne stroške, upravi tem večje, ker je poština pristojbina za navadno tiskovino zdaj dvakratna od prejšnje. Pri vsaki pošti se dobi položnica golica, ki jo je treba samo ustrezno izpolniti na določenih mestih s številko čekovnega računa in naslovom lastnika računa: 11-409, »Večernik« — uprava Maribor.

Nakazovalec lahko pripiše na zadnji strani osrednjega dela položnice svoje želje, kar nič ne stane. S tem si lahko prihrani posebno dopisovanje. Vsako izpremembo naslova je treba takoj javiti, naslove same pa vselej točno in čitljivo napisati!

Dolžniki dobivajo občasne opomine in se jim računa za vsak opomin din 3.— za opominske stroške. Po ustavitvi lista se

Zaradi 55 požigov pred sodniki

NEPISMEN ČLOVEK S POŽIGOM OŠKODOVAL 55 POSESTNIKOV ZA POL DRUGI MILIJON DIN. — NJEGOVI ZLOČINI SO TERJALI TUDI DVOJE ČLOVEŠKIH ŽIVLJENJ

Pred velikim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je danes zagovarjal zločinec, kakršnega še ni bilo pred našim sodiščem. Je to 35 nepismeni delavec Avgust Koradžija iz Taborškega Huma, ki mu obtožnica očita, da je s požigi oškodoval 55 posestnikov za 1.546.220 din. Požgal je 46 gospodarskih poslopj, 3 stanovanjske hiše, 1 senik, 1 listnjak, 8 kozolcev, 1 mlin in 3 podstrešja stanovanjskih hiš. Pri nekem požaru sta zgorela tudi dva mlatiča. Bilo je to 18. julija 1935 v Župeči vasi, kjer je Koradžija zažgal gospodarsko poslopje Antona Ozla, ki je do tal zgorelo in stala našla smrt v ognju tudi mlatiča Jožef Stanjko in Franc Mlakar, ki sta spala v skednju.

V zadnjih 7 letih so bili požarji na Dravskem polju v okolici Slovenske Bistrice in Pragerskega ter pri Sv. Kungoti na dnevnem redu. Vedeli so, da je na delu zločinska roka, vendar zločinca vseh sedem let niso mogli dobiti. Tako so se vrstili požarji v Župeči vasi, kjer je pogorelo 7 posestnikov hkrati, nato požar pri Poschingerjevi v Razvanju, pri Rotu v Razvanju itd., kajti preveč bi bilo naštevati vseh 55 oškodovanih posestnikov. Pri zadnjem požaru dne 26. novembra preteklega leta pri posestniku

Šahovski klub Vidmar

Danes zvečer važen članski sestanek ob 20. v klubski sobi.

dolg ne črta, marveč po potrebi izterja po običajni pravni poti. Morebitna računsko napaka pri upravi radi nezogibnih večkratnih izprememb v osehju uprave se odpravi pri sodelovanju prizadetih, namreč na osnovi zadevnih dokazil. Za take neljube primere, ki jih ni kriva uprava v izrednih razmerah, prosimo že vnaprej opravičila.

Blagovolite o tem obvestiti svoje prijatelje in znance, ki se za naš dnevnik zanimajo, vsako nerednost pri dostavljanju lista pa takoj javiti upravi!

UPRAVA »VEČERNIKA«,
Maribor, Kopaška ulica 6.

m Med vagone je prišel na glavnem kolodvoru 28 letni premikač Franc Irgolič. S hudimi poškodbami na glavi so ga prepeljali v bolnišnico.

Kino

* Grajski kino. Danes zabavni film »Miss Broadway«. Shirley Temple. — Pride: Mariborčanka Elfi Mayerhofer v njenem naj-novejšem filmu.

* Esplanade-kino. Danes zadnjič »Divja mačka«. — V sredo planinski športni film »Ljubezen v Engadinu« z Louis Trenkerom.

* Kino Union. Do vključno torika največji senzacijski film »Ljubezen v džungli« v naravnih barvah.

* Kino Pobrežje 25. in 26. maja: »Bauditi prerije« Buck Jones film.

Mariborsko gledališče

Torek, 28. maja: Zaprti. (Generalka)
Sreda, 29. maja, ob 20.: »Ples v maskah«. Premiera. Red A.

Gostovanje gdč. Majdičeve v operi »Ples v maskah« bo razen pri premieri v sredo, 29. t. m., tudi pri obeh ponovitvah, s katerima se vprizoritve priljubljene Verdijeve opere za to sezono zaključijo.

Radio

Torek, 28. maja

Ljubljana: 18 Nastop učencev orglarske šole; 19 Poročila; 19.50 Gospodarski pregled; 20 Novi glasovi; 21.15 Koncert RO; 22 Poročila; 22.15 Orglice in harmonika. — Beograd: 18.20 Klavirski koncert; 19.40 Koncert RO; 20.10 Instrumentalni koncert; 21.10 Ciklus Beethovnovih sonat; 22.30 Plesna glasba. — Sofija: 18 Plošče; 18.45 Mali orkester; 21 Koncert tria; 22 Lahka glasba. — Praga: 20 Majski festival; 21.20 Glasba iz zvočnih filmov; 22 Veliki orkester. — London: 19.30 Koncert na klavirju; 20.30 Pester spored; 23.30 Lahka glasba. — Toulouse: 20.45 Lahka glasba in pesmi; 22.30 Plesna glasba. — Rim: 20.30 Lahka glasba; 21 Plesna glasba; 22 Koncert kvinteta. — Firenze: 19.30 Lahka orkestralna glasba; 20.30 Odlomki iz operet; 21.50 Salonski trio; 22.10 Plesna glasba. — Budimpešta: 18.50 Ciganski trio; 22.10 Jazz. — Dunaj: 19.30 Donizettijeva opera »Don Pasquale«. — Bukarešta: 19.10 Vokalni koncert; 20 Koncert orkestra; 22 Lahka glasba. — Bratislava: 19.40 Slovaške pesmi; 20.20 Zabavni koncert; 21 Odlomki iz operet; 22.15 Plesna glasba.

Zaradi 55 požigov pred sodniki

NEPISMEN ČLOVEK S POŽIGOM OŠKODOVAL 55 POSESTNIKOV ZA POL DRUGI MILIJON DIN. — NJEGOVI ZLOČINI SO TERJALI TUDI DVOJE ČLOVEŠKIH ŽIVLJENJ

Mihaelu Kumru v Slov. Bistrici, so orožniki ugotovili, da je požigalec bivši Kumrov hlapec obtoženi Koradžija. Pri aretaciji je priznal, da je res požigalec, priznal pa je tudi celo vrsto drugih požigov. Na sodišču je svoje izpovedi spet preklical. Ker pa je orožnikom tako natančno opisal požare in razvrstitev objektov za celih sedem let nazaj, ni nobenega dvoma o njegovi krivdi.

Koradžija se zagovarja, da je požigal zaradi tega, ker je rad gledal, kako gori in kako se ljudje zbirajo okoli gorečih poslopj. V nekaterih primerih pa je podtaknil ogenj iz maščevanja. Zdravniški izvedenec pravi, da ima obtoženec značke prirojene slabomnosti manjše stopnje, da ima otročje obnašanje in da je pri njem razsodnost zmanjšana. Izvedenec tudi trdi, da je tipičen piroman, kar je tudi glavni motiv, da je povzročil toliko požarov.

Pri obtoženčevih požigih so najbolj trpele Župeča vasi, kjer je podtaknil 15 požarov, nadalje vasi Sp. Hajdina, Zg. in Sp. Gorica, Brezola, Vrhloga, Podova, Slov. Bistrica, Hajdoši, Stražgojci, Sv. Kungota, Lokalna vasi in Razvanje.

Za razpravo, ki ob času poročila še traja, je med vaščani iz oškodovanih vasi veliko zanimanje.

Zanimivosti

Pomoč dominionov velikobritanskemu imperiju

Njih podpora Angliji je v sedanji vojni neprimerno večja kakor je bila l. 1914

Angleški kralj Jurij VI. je v zadnjem svojem govoru apeliral tudi na slogo in požrtvovalnost dominionov velikega imperija. Ko je Anglija stopila v vojno z Nemčijo, so se takoj izjavile solidarne z njo tudi Kanada, Avstralija, Novi Zeland in Južna Afrika. Njih sodelovanje ima to pot večji pomen, kakor 1914. Od tedaj so se namreč dominioni zelo naglo razvili, njih vojaške sile pa strateški zemljepisni položaj je postal neprimerno pomembnejši.

Kanadska vlada je s pomočjo Anglije stvorila velike šole za izvežbanje letalcev, ki bodo pustile vsako leto v prakso 20.000 pilotov in 30.000 ostalega letalskega osebja. 67 šol in 80 posebnih letališč je na razpolago za izvežbanje borcev britskega neba. Sem pošiljajo svoje mladeniče mimo Kanade same tudi Avstralija, Novi Zeland in Velikobritanski otoki. Kanada je poslala v Evropo poleg pehotne divizije tudi letalski eskadron.

Tudi Avstralija ima lastne letalske šole. Poročali smo že o vzponu njene letalske industrije. Novi Zeland ima že mnogo letalcev v angleški službi. Ti so znani kot odlični, izredno pogumni piloti. Do sedaj najslavnejši angleški letalec, ki se je izkazal v vojni, je Novozelanec. Zdaj je Novi Zeland sam poslal 2200 mladeničev v kanadske pilotske šole.

Južna Afrika pohiteva z gradnjo lastne letalske industrije in z vežbanjem pilotov, ki so se tudi že izkazali v sklopu angleških eskadrilj. Veliko vlogo ima južno afriško letalstvo pri kontroli obale in morske poti.

Tudi pomoč dominionov v kopni vojski je znatna. Vsi dominioni skupaj imajo res le nekaj nad 20 milijonov duš, toda odstotek ljudi, sposobnih za vojaško službo, je pri njih zelo velik. Že v svetovni vojni so pokazale dominionske čete veliko hrabrost, vzdržljivost in iniciativnost v zakopih. Kanada je že poslala v Evropo svoje divizije, 75.000 mož ima spet pod orožjem. Avstralija je postavila na noge 100.000 mož in jih poslala v Palestino. Avstralska vojska ima popolno, najmodernejšo opremo. Tudi Novozelanci so že na Bližnjem vzhodu, novi prostovoljci se zbirajo. Južnoafriška vojska je zbrana za intervencije, kjerkoli bi to bilo potreba v Afriki. Dominioni razen Kanade nimajo večje svoje vojne mornarice, dajejo pa svoje mladeniče v kader angleške mornarice.

Gospodarska pomoč angleških dominionov je zelo velika. Imajo velike količine surovin, hrane, tekstilij in mineralij.

Posedujejo mnogo tujih deviz, kar pospešuje trgovino matrne zemlje. V prvem letu bo Anglija samo v Kanadi porabila 100.000.000 funtov šterlingov. Poleg bakra, cinka, aluminija se je posebno dvignila proizvodnja kanadskega aluminija, ki dosega že 140.000 ton letno. Samo strelišča je naročila Anglija v Kanadi za 5.000.000 funtov. Tudi Avstralija je po-

stavila štiri velike tovarne za municijo, zalaga pa Anglijo še z volno, sladkorjem, pšenico, mesom, mlečnimi proizvodi in mineralijami. Isto Novi Zeland, z dodatkom dragocenega volframa. Navedenemu uvozu blaga v Anglijo dodaja Južna Afrika še zlato in koruzo. Prebivalstvo Južne Afrike je samo zbralo 2.000.000 funtov za pomoč zaveznikom.

Transport nemških čet na zahodnem bojišču

Sto let prve italijanske železnice

Po vsej Italiji bodo slavili letos stoletnico prve železnice, ki je 3. oktobra 1839 stekla na progi Napoli - Portici. V spomin na to vožnjo se je železniškim strokovnjakom posrečilo rekonstruirati prvo lokomotivo in odprte vagone, ki so pred sto leti vzbujali med ljudmi veliko

senzacijo. Polno zaseden vlak je krenil po isti poti kakor pred stoletjem. Strojvodja je pognal lokomotivo »Vesuvio« v pogon, oblečen je bil v staromodni kroj z belimi rokavicami in cilindrom na glavi.

Kaj odrezana noga, dirke so važnejše!

V neko pristanišče na Angleškem so pripeljali ranjence s bojišča. Na krovu ladje je ležalo blizu 30 ranjencev. Med njimi je bil tudi lažje ranjeni bivši nogometaš, ki je novinarjem dejal: »Če bi me zdaj videl trener, bi mi gotovo dejal, da sem bil ranjen zaradi svoje neumne glave, ker se nisem znal pravilno postaviti...« Neki častnik, ki so mu že za bojiščem odrezali nogo, je vprašal novi-

narje: »Gospodje, ali veste, kdaj bodo prve konjske dirke?« Reporterji so mu pojasnili, da bodo 12. junija. Težko ranjeni je vprašujoče pogledal zdravnika. Ta je častnika razumel in mu prikimajoče dejal: »Upam, da boste do tedaj že mogli iz postelje...« Šele na to so novinarji opazili, da je strastni ljubitelj konjskih dirk — brez noge...

Tam, kjer so možje prismuknjeni

Neka holandska odprava se je podala v notranjost holandske Guajane v Južni Ameriki. Tu so prišli v dotik z nekim plemenom Indijancev, ki so svetlejšje kože in mongolskega obraza. Toda, medtem ko so njih žene zelo inteligentne, so možje med njimi pravi duševni bebeci. Z nožem ne znajo ravhati, kaj šele, da bi z njim kaj oblikovali. Žene nasprotno so se znale takoj prilagoditi vsem stvarim, ki so jih jim pokazali belci. Neumnost moških sega tako daleč, da si ne znajo pomagati, kadar je treba posekati drevo. Čakajo, da vrže drevo strela ali vihar na tla, potem šele se polastijo lesa. Da bi si sami izsekali gozd in na jasi izkopali polja, to jim ne pride na misel.

Prebivalstvo Evrope je bilo skoro 1000 let na enem in istem številu, 180 milijonov duš. Šele z zmago demokracije, v 19. stoletju je jelo prebivalstvo naraščati in se je število v kratkem potrojilo. Leta 1900. je že bilo 460 milijonov duš.

Nemške armade, ki so avgusta 1914 prodirale preko Belgije k Parizu, so štejele 2.000.000 vojakov. Francozi pod poveljstvom generala Joffra so jim mogli postaviti nasproti 1.300.000 mož. Bitka na Marini je odvrnila nevarnost od Pariza.

Nov tip borbenih letal so postavili Nemci. Je to »Heinkel P. E. 113«, ki je mnogo boljši od Messerschmittov, pišejo nemški listi.

Leva je ustrelil na Danskem neki lovec. Žival je ušla iz nekega zverinjaka in lovec se upravičeno ponaša z levjo kožo v svojem domu.

Novo uro je postavil danski inženir Glerup Moller na stolpu magistrata v Kopenhavnu. Namesto kazalcev se kažejo od časa do časa velike številke, ki napovedo čas.

— Debelinko, daj mi sem posodo z barvo...

Sergiusz Piasecki

★ LJUBLJENEC ZVEZD

8 Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

Približala sva se Gintini restavraciji. Pred vhomod se je gnetla gruča kmetov s steklenicami v rokah in žepih. Vrata so bila odprta na stečaj, med oblaki tobačnega dima in soparice so skožnja udarjali kriki.

K nama je pristopil Krisa, Bliskal je z očmi in med ozkimi ustnicami kazal rumene zobe. Skozi zobe je sikajoče pljuval na čevlje in škornje kmetov, ki so se vrteli okoli nas. S koščeni in hladnimi dlani nama je stisnil prste ter vprašal: »H Ginti, kaj?«

»Da.«

»Z vama pojdem.«

Krisa je bil nenavaden in čudaški. Na glavi je imel veliko ameriškansko čepico, za vratom pa apaško zavozljano rdečo ruto. Roke je stalno tiščal v žepih. Med hojo je nihal na desno in levo. Bil je rostovski pajdaš s temno in bogato preteklostjo. Nikoli ni bil brez noža, a tudi sam je bil ves razrezan po obrazu. Nobene priljubljenosti za tepež ni izpustil, četudi bi vnaprej vedel, da je izgubljen.

Stopili smo na dvorišče, ki je tonilo v blatu. Skozi zatohtlo vežo smo prišli v sobo. Sprva nisem videl ničesar skozi oblake dima. Čez par trenutkov sem opazil nekaj miz in za njimi ljudi. Bili so samo tihotapci.

Z nasprotnega konca sobe se je oglav-

silna harmonika in prevpila trušč z zvoki starega pruskega marša. Harmonikar Tonda, majhno človeče žoltega obraza in razmršenih las, je tako pozdravil prihod Trofide.

»Servus, fantje,« je vzklikal Jožef, hodil od mize do mize ter se pozdravljal z navzočimi.

Tondi je vrgel zlat petrubelj. Harmonikar je ujel zlatnik v zraku, ne da bi prekinil godbo.

»Za tole koračnico!« je dejal Jožef. Ravnal sem se po Jožefu ter stiskal roke navzočim tihotapcem. Mamutove dlani nisem mogel popolnoma oprijeti, toda tudi on moje ni stisnil, boječ se, da mi ne stori kaj hudega.

Tihotapci so primaknili tri mize ter postavili nanje steklenice s pivom in vodko, krožnike s klobasami, kruhom in kumarami.

Z našega krdela sem sprva poznal samo Bolka Lorda, Felka Loudo, Buldoka in Mamuta. Na skrajnem koncu mize je sedel Bolek Komet, slavni tihotapec, možakar petdesetih let, z dolgimi, črnimi brki. Tostran in onstran meje je bil znan kot pijanec in zapravljivec. Kasneje sem izvedel, da je dobil vzdevek Komet leta 1912, ko se je bližala zemlji Hallejeva repatica in so prerokovali konec sveta, ko je prodal in zapil celo posestvo. Poleg

njega je sedel Kitajec, visok vitek fant, žoltega obraza in lepih, nekoliko poševnih oči. Za mizo je sedelo še več fantov, ki pa sem jih spoznal поблиže šele kasneje.

»Pravim vam,« je rekel Komet, »kdor ne pije, ne živi — ampak trohni!«

»Odlično!« je soglašal Lord ter z udarcem ob kolena izčepil dve steklenici.

V kozarec je nalil vodke.

Mamut je nekaj zagodel, sklonil glavo, stisnil med dlani steklenico ter previdno pil kot bi se bal, da bi ne zdrobil steklenice. Izpil je vodko in še nekaj zarenčal. Nikdar še nisem slišal Mamuta, da bi rekel več kot en stavek. Navadno mu je zadoščala ena sama beseda ali pa celo samo zamah z roko.

»Veste, fantje,« se je oglasil Kitajec, »kaj mi je rekel Louda?«

»Da premišlja, kako bi pogoltnil metlo,« je odsekal Buldok.

»Ne. Rekel je, da je gos najbolj neumen ptič na svetu!«

»?« je s kretljivo roko in mežikanjem vprašal Mamut.

»Ker... je ena premalo, dve pa preveč. Pri kokoših in racah lahko dodaš: če sta ti dve premalo, poješ tri! Toda pri goseh je to teže.«

Loudi zbadanje ni šlo do živega, mirno se je ukvarjal z gosjo, trl kosti in si oblikoval prste.

Lord je bil za natakarka. Iz bufeta je prinašal vodko in jedačo, nalival ter zabaval fante. Seveda ni pozabil »godbe«

ter nesel včasih Tondi jedačo in vodko. Mimogrede pa je pel:

In gospod Tonda im — tam turlu na harmoniko ripcium pipclum.
Im tam turlu! Im — tam turlu!
Im — tam turlu! Juhaha!

Tonda je prenehal igrati. Vzel je kozarec. Izpil v duščku in pričel gristi klobaso, opirajoč se z lakti na harmoniko. Zdel se mi je kakor podgana, ki gloda kruhovo skorjo.

Bližal se je večer. Za okni se je temnilo. Fantje so potegnili zastore. Ginta je prižgala petrolejko, ki je visela sredi sobe izpod stropa. In pili smo naprej.

Nenadoma je pričel Kitajec bruhati. Sprva na mizo, nato na tla.

»Pripravlja zaseko za psa!« je rekel Lord in položil Kitajca na ozek divan ob oknu.

»Tonda, zaigraj pogrebno koračnico!« je zavpil Krisa.

Harmonikar je pričel igrati Chopinovo koračnico. Kris je znova nalil kozarce in vzkliknil:

»Fantje, na zdravje pokojnika! Naj živi!«

Nikdar še nisem videl piti vodke v toliki meri. Največ sta pila Mamut in Bolek Komet. Felek Louda in Buldok nista mnogo zaostajala. Najmanj sva dila jaz in Jožef.

Nenadoma je zaoril krik iz več grl.

»Hura! Naj živi! Daj ga sem!«

(Dalje.)

Po zaključku

Celjskega kulturnega tedna

Srečno so zaključili tretji CKT in so zadovoljni nad lepim, res kulturnim uspehom tedna in s pohvalo, ki so je bili deležni od tistih, ki iščejo v takih prireditvah res le kulture.

Sedaj vidimo, kako prav so ravnali, da niso pripravljali za letos česa v večjem stilu, ker bi na daljšo dobo res ne smeli računati na nikogar. Prav dobro je bilo tudi, da se niso vezali na kake drage prireditve, kajti petični ljudje imajo danes svoje skrbi, uradniki pa dragih vstopnic ne premorejo. Pač, vendarle: saj so komedije in operete prilično obiskane, kar pa je, znamenje časa in nikakor merilo kulturnih potreb... Te bodo v najslabših časih najbujnejše cvetele; tega se zavedajo tudi sami očetje...

O razstavi 70 Jakopičevih slik in 4 Bernekerjevih kipov, o aranžmaju razstave, o sijajnem Jakopičevem večeru in Mesesnelovem izklesanem predavanju, o koncertu violinista Soëtensa in pianistke Rocheve naj izrekajo svojo sodbo po katehiziji, tu hočemo le ugotoviti, da ni bilo ves čas v nobenem oziru nikakega ugodovanja, pač pa mnogo domačega in tujega priznanja. In tako so želi za svoj trud upravičeno priznanje g. dr. Šijanec, ki je uredil razstavo, g. dr. Mesesnel za znanstveno in vendar tako toplo predavanje, gđc. R. L. Petelinova za svojo pesem prigodnico in g. Jurač za uspelo recitacijo, da o zadivljenju publike nad obema francoskima umetnikoma ne pišem. Bodi še na tem mestu ponovljeno popolno priznanje!

In vendar: ljubljanski gostje so na razstavi priznali, da Jakopič take razstave doslej še ni imel niti v Ljubljani; tudi sam se je odzval z zalivalno brzjavko. In vendar, kakor se je videlo, na razstavo ni bilo mnogih domačih, ki imajo sicer polna usta slovenske kulture, in ne Neceljanov, ki bi se bili lahko zavedali, da je v središču Slovenije v teh usodnih časih ponovno potrjeno, da se naše malo število mirno tudi v likovni umetnosti meri z velikim številom drugih narodov z ozirom na pravo in čisto umetnost... In zakaj ni bilo doslej obi-

čajnega obiska? Tudi o tem je treba spregovoriti.

Predvsem ni bilo dovolj tam-tam reklame. Točno! Kdor se zanima za kulturno življenje, je za prireditve CKT-a že vedel. Le kdor je čakal, da ga bodo prišli posebej vabiti in morda celo prositi, ta išče za sebe sedaj izgovora v pomankanju reklame. Še celo priznati moramo odkritosrečno: »To je bil res kulturni teden, ne samo po notranji ceni, marveč tudi po načinu izvedbe!

Res nič niso posebej vabili, nič vstopnic vsiljevali... Baje jih je že pred pričetkom posvaril znani najboljši slovenski aranžer g. M. iz Ljubljane, češ, publiko je treba siliti k prireditvam kulturnih kvalitet, ker bi se sicer še vedno zabavala le na trinitutnih čitalničnih koncertih... Pa so hoteli kulturo nuditi tudi na kulturni način, kajti kam naj pelje, da že čajanke ni več brez »moralne in kulturne dolžnosti«, s katero privlečejo goste v dvorano! Pa še druga ljubezniva razvada izpoveda vse prireditve: honoracije niso samo vpludno in cifrasto vabljenje, marveč dobe za prve, najdražje sedeže kar proste vstopnice! Pravijo, da se jih je nečavno kar 30 porazdelilo za neko tako prireditev! Politični in drugomogotci s prvih sedežev dobe torej vstopnice zastoni, ko so ti pač prvi poklicani, da prispevajo svoj obolus za kulturni napredek, saj so vsi v sedanjih časih vzeti pač iz najmnovitejših vrst; le oni mali uradnik, ki preševa bore dinarje in obupa ob njih, le ta si naj zopet odtrga od ust! Tako je pač, in vsi vemo, da je tako in vemo, da ne more več dolgo biti tako! Poskus CKT je bil torej simptomatičen in poučen, in je pokazal le pravo sliko naših razmer. Pa še nekaj: Ko so si celjski kulturni delavci ustanavljali to svoje društvo, so si postavili za maksimo: kultura, gospodarstvo in politika so si kvečjemu sestre, nikdar pa ne bodi kultura ostalima dvema dekletoma. Te maksime so se ti kulturni delavci držali vedno in tudi tokrat: zato so bili sami. Niso se klanjali niti gospodarskim niti političnim mogotcem, zato teh tudi ni bilo. Le, kdor je

čutil v sebi kulturno potrebo in kulturno dolžnost, je prišel, ni pa bilo tistih, ki take potrebe in dolžnosti v sebi ne čutijo...

In vendar je bil obisk še prav dostojen, čeprav le od tistih, ki so se predali vzvišeni umetnosti z isto pobožnostjo, kakor se predajo svoji molitvi pred oltarjem Gospodovim, kakor se predajo svoji dolžnosti kadar in kjerkoli jih kliče... In teh pravzaprav ni bilo malo, saj so bili izbranci, ki so prišli le brez posebnih vabil. In ravno tako naj CKT zvest svojim nameram, svoje delo na-

Sport

Nov mariborski atletski rekord

Na nedeljskem meetingu zagrebške Concordije je med drugimi tekmoval tudi član mariborskega Železničarja Stranič, ki biva večinoma v Zagrebu. V skoku v daljino je dosegel rezultat 6.61 m ter je s tem zasedel v meetingu v tej disciplini prvo mesto. Doseženi rezultat pomeni nov mariborski rekord v skoku v daljino, dosedanega je branil Zorko (Železničar) s 6.57 m.

s V tekmovalstvu za podonavski pokal je Vojvodina premagala Zaka z 1:0 (1:0), Slavija (O) pa Bato z 1:0. Bačka bo bržkone odstopila od nadaljnjega sodelovanja v tej konkurenci.

s Bjelovarski gradjanski sportni klub je doma premagal v prvenstveni tekmi VSK iz Varaždina s 4:1 (2:0).

s Medmestna nogometna tekma Sofija-Berlin v Sofiji se je končala z zmago gostov v razmerju 3:0 (1:0).

s Na kolesarski balkaniadi v Bukarešti so v vseh tekmovaljih zmagali bolgarski kolesarji. Tekmovali so Bolgari, Grki, Romuni in Turki. Jugoslavija letos ni bila zastopana.

s V kolesarski dirki za prvenstvo Zagrebške kolesarske podzveze je med seniorji zmagal obenem s Solmanom drž. prvak Prosenik, čeprav je takoj pri startu izgubil radi defekta nad 5 minut. Rabil je za 100 km čas 2:59:25, na uro je torej prevozil 34.5 km. Med juniorji je zmagal Horvatič v 1:19:15. Vozili so 50 km.

s Na meetingu Concordije v Zagrebu je 17 letni Marijan Urbič pretekel 100 m v času 11.2, v daljino pa je skočil 6.97 m.

s V finalu teniškega turnirja v Wiesbadenu je italijanski igralec De Stefani premagal Nemca Henkla s 4:6, 6:4, 6:4, 10:8. V singlu dam je zmagala Italijanka San Donnino.

s Nov svetovni rekord v stafetnem teku 4x440 yardov je postavilo moštvo univerze v Stanfortu v Los Angelesu v postavi Clark, Shaw, Williamson, Jeffrey. Rabil so 3:10.5 ali povprečno 47.6 za 402.3 m.

ZAGONETEN NAPAD NA MLADO DEKLE

Iz Trbovelj poročajo o zagonetnem napadu s samokresom na vajenko Zinko Furlanovo, na katero je nekdo v nedeljo zvečer ustrelil skozi okno pritičnega stanovanja. Dekle je tik pred strelom opazilo neko senco na oknu, v naslednjem hipu jo je zadela krogla v glavo in obtičala v kosti. Zdravnik je odredil prevoz v ljubljansko bolnišnico. Poškodba je težjeja značaja. Dekle ne ve, kdo je streljal nanjo ter tudi ne sluti, da bi utegnil kdo imeti kake maščevalne naklepe proti njej.

ZNAMKE BALKANSKE ZVEZE

V Beogradu bo 1. junija 8. zasedanje gospodarskega sveta držav Balkanske zveze. Za to priložnost so izšle posebne poštne znamke v vrednosti po 3 in 4 din. Znamke so opremljene z grbi držav Balkanske zveze ter pridejo istočasno v promet pri vseh državah zveze. Uvedena je tudi novost za filateliste, da je napis Jugoslavija natisnjen izmenoma v cirilici in latinici, napis »Entente Balcanique« pa je na obeh znamkah isti. Število izdanih znamk je omejeno ter izvršuje vsa naročila pošta Beograd I. O priliki zasedanja sveta zveze bodo uporabljali v Beogradu tudi poseben poštni žig, s katerim bodo žigosali znamke po potrebi in zahtevah filatelistov.

o Službo zdravnik uradniškega pripravnika v VIII. pol. skupini razpisuje kr. banska uprava. Pogoji običajni. Prošnje je treba vložiti na bansko upravo do 29. maja.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je 10 par. Družba, preklicani dopisovanja in šentlivanjski oglasi 10 par. besedi. Najmanjši znesek za te oglase je 10 par. Debelo tiskane besede za računsko dvojno. Oglasi davek za enkratno objavo stane 2 par. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vpsolati v ovrho skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pisemne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 dni.

VAŠE FILME
ZAJEPAJTE NAJMODERNEJŠEMU
FOTO-LABORATORIJU
Kanc
DROGERIJE

SLUŽBO DOBI

Sprejemom
CEVLJARSKEGA
POMOČNIKA
Trzaška c. 18, Obrovnik.
3742-2

SLUŽBO IŠČE

Simpatična, inteligentna gospa srednjih let
GRE ZA GOSPODINJO
le boljše dame ali gospodu.
Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Poštena in zanesljiva«.
3661-3

PEKOVSKI POMOČNIK
dober delavec, trezen, zanesljiv išče službo. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Vojaščine prost«.
3724-3

Službo iščem kot
POSTREZNICA
za popoldanske ure. Naslov v ogl. odd. »Večernika«.
3735-3

STANOVANJE ODDA

Odda se v najem s 1. julijem
lepo
TRISOBNO STANOVANJE,
na vogalu Slovenske in Gosposke ulici v 2. nadstropju.
Naslov v ogl. odd. 3743-5

STANOVANJE
lepo, kuhinja in soba se odda
s 1. julijem. Praprotnikova
ul. 16. 3728-5

Lepo
ENOSOBNO STANOVANJE
se odda s 1. julijem. Koroška
cesta 27. 3745-5

Malo
ENOSOBNO STANOVANJE
se takoj odda. Koroška c. 27.
3744-5

SOBO ODDA

OPREMLJENA SOBA
se odda gospodu. Staričarjeva
ul. 25. 3725-8

SOBO
s posebnim vvhodom oddam
boljšemu gospodu. Zolgerjeva
va 10. 3730-8

SOBO S ŠTEDILNIKOM
prilčno, takoj oddam. Drav-
ska ul. 8. 3732-8

POSEST

NOVOZGRADBA
5 stanovanj, vrt, 240.000 din.
Posredovalnica »Rapid«, Go-
sposka 28. 3723-11

DENAR

HRANILNE KNJIZICE
drž. vredn. papirje, valute
prodane najbolje pri Bančno
kom. zavodu Maribor. Aleks-
androva 40. Kupujte pri nas
srečke drž. loterije. 2950-12

IŠČEM POSOJILO
25.000 na lišo, vključba prvo
mesto. Ponudbe na ogl. odd.
»Večernika« pod »Zanesljiva«.
3727-12

OBRT - TRGOVINA

BRITJE DIN 2
strizenje din 4. Obiskujte ce-
nelišo brivnico »Rapid«, Melj-
ska c. 1. 2825-13

NAHRBTNIKE
v veliki izbiri nudi Ivan Kra-
vos. Aleksandrova 13. 3696-13

**DAMSKO-MOŠKI FRIZER-
SKI SALON**
novo urejen, dobro vpeljan,
na zelo prometni točki mesta
naprodaj. Ponudbe na ogl.
odd. »Večernika« pod »Goto
vina 35.— Eksistenca«.
3733-13

STROJI

Poceni se proda
SIVALNI STROJ »SINGER«,
3 leta star, v dobrem stanju,
radi sehtve. Trubarjeva uli-
ca 5, hišnik. 3737-14

GRADIVO

LIMALIT
lahke gradbene plošče za pre-
delne stene, podstrešna sta-
novanja, ledenice, izolacije je
najcenejši in najboljši sodob-
ni gradbeni material. Izdelu-
je Marko Stuhec, Ivanikovci.
3739-15

ZENITNE DOPISI

IZREDEN ZNAČAJ!
Z ozirom na Vaš c. odgovor
z dne 24. maja na moje anon
co od 22. t. m. oprostiti mi
mali pogreški v prvem polju,
zato dvignite ponovno
moje pismo poštnozlačne Ma-
ribor I v četrtke dne 30. t. m.
Poslovno prezaposlena!
3729-19

ŽIVALI

KANARČKA
smo ulell. Vprašati v trafikl
Robič. 3738-24

ŽENSKI KOTIČEK

POSTELJNE ODEJE
samo z belo vato, močno pre-
šite, posteljno perilo, zglavni
kl. tuhne, kece, madrace, in-
leti, ruh in perje po najnižji
ceni. A. Stuhec, Maribor. Stol
na ul. 5. 3328-18

RAZNO

PRODAM:
Valvasor, Ehre des Herzog-
tums Krain, »Weiß, Weltge-
schichte, 22 zv., Kuhn, Allge-
meine Kunstgeschichte, 6 zv.
Naslov v ogl. odd. »Več-
ernika«.
3736-28

Najdeno
DVIGALO ZA VOZOVE
»MAN«
se nahaja pri Greff. Orelova
vas 64, Slivnica. 3734-28

SPOMNITE SE CMD!

IZGUBLJENO

ZGUBLJENO

26. V. sem zgubil iz Slov. Bi-
strici proti Mariboru rezervno
kolo od avtomobila. Pošten
najditelj naj proti nagradi ja-
vi Leopold Ul. Peksnica.
3722-27

Proda se trgovina

na zelo prometni točki, sredi MARIBORA, z
inventarjem in zalogo. Potreben kapital din
100.000.—. Ponudbe na anončni biro Hinko
Sax, Maribor, pod »Posebna priložnost«.

Pozor!

Pozor!

**Pisarniške
potrebščine**

V KNJIGARNI TISKO-
VNE ZADRUGE V
MARIBORU, ALE-
KSANDROVA C. 13
TELEFON 25-45

Pozor!

Pozor!